

Jog & Fegyver

Miként az olvasók már bizonyára értesültek róla, sajnálatos módon az Országgyűlés - a kormánypárti képviselők szavazataival - elfogadta a lőfegyvertartásról szóló 2004. évi XXIV. törvényt. Vári Gyula (MSZP) képviselő sajátos figyelmet érdemel, mert nála a tisztesség győzött a frakciófegyelem fölött és legalább tartózkodott a szavazástól. Annyi vigaszunk azért lehet, hogy a szavazókról nekünk is lesz módunk szavazni és igen konkrét véleményt tudunk nyilvánítani áldásosnak egyáltalán nem mondható tevékenységükről majd a szavazóurnáknál. Megjegyzem, hogy a törvény szinte minden érdemi szabályozást alacsonyabb szintű jogszabályok hatáskörébe utal, de természetesen ezek a jogszabályok nem készültek el. Azt hiszem, teljesen felesleges mondanom, hogy egyelőre ne is kérjen senki a rendőrség igazgatásrendészetén európai lőfegyverűtlevelet, hiszen nemcsak ez az okmány, hanem az igényléséhez szükséges nyomtatványok sem készültek el még. (2004. május eleji állapot! - A főszerk.)

Most mindenki azt várna tőlem, hogy rögtön elkezdjem a törvény ismertetését és értelmezését, de erre nem kerül most sor, több okból.

(A főszerkesztő pénteken szólt, hogy a cikknek hétfőre kell készen lenni, ami amúgy is jelentős perverziót sejtet, de figyelemmel arra, hogy már két hete megindult az őzbakszezon, ugyanakkor végre ki lehetett szabadulni a füstös pincelőterekről és a szabadtéri lőtereken lehet élvezni a fegyverdörgés izgalmát, ez a hétvégi feladat további súlyos gyanúkat ébresztett bennem. Ki az, akit ilyenkor le lehet ültetni a gép mellé cikket írni? És főleg ki az, akinek ilyen, minden realitástól elrugaszkodott kívánságai vannak?) *(Természetszerűleg a nyomdászok és lapterjesztők perverziója vezette az amúgy kellőképpen elvetemült főszerkesztőt arra, hogy a jogi rovat vezetőjét ilyen módon rábírja arra, hogy még lapzártá előtt beérkezzen a cikk. - A főszerk.)*

A cikknek pedig el kell készülni, ha máskor nem, hát a hétvégén. Rá is szántam magam, de mivel nem volt itthon Daedalon, úgy döntöttem, hogy mégsem veszem kezembe az új törvényt. Sok gusztustalan dolgot látott ember vagyok, de mindent az én gyomrom sem vesz be - preventív gyógymód nélkül -, így aztán valami mással kell ebben a számban foglalkozni.

Hiányzó fegyverek

Érdekes módon az utóbbi időben elég sok kérdést kapok elveszett, eltűnt fegyverekről. A téma kényes volta miatt konkrét eseteket nem írok le, mert még valaki visszakövetkeztethet belőle és bizony akkor néhány embernek súlyos gondjai lesznek. Lehet, hogy túlzott optimizmus tölem annak feltételezése, hogy a hatóságok is olvassák a cikkeimet, de az ördög soha nem alszik.

Az alaphelyzet az, hogy a lőfegyverét mindenki köteles megőrizni, illetőleg megőrzéséről gondoskodni. Persze ezzel együtt számtalan módja lehet az elvesztésének. Általában személygépkocsiból szokott elveszni, vagy a víkendházból, ahol valljuk be őszintén, mindenfajta fegyvert önvédelmi célból szoktak tárolni. Persze van más motívum is. Sok helyre lőfegyvert nem lehet - még dobozban sem - bevinni, ugyanakkor nem gondoskodnak arról, hogy a belépő személy a fegyverét elzárhassa. Na, ilyenkor bent marad a pisztoly a kocsiban, ahonnan kilopják, vagy gépkocsiba történő ki- és berakodás közben más anyagok közé kerül. Az is előfordulhat, hogy túl feltűnő a pisztolyt tartó dobozzal mászkálni a városban és egyszerűbbnek tűnik csak úgy zsebre vágni, ami kevésbé feltűnő, de könnyebb ellopni, amit persze mindig túl későn vesz észre a károsult. Persze ezen felül számtalan módja van a fegyver elvesztésének, még uszodai vagy munkahelyi öltözőszekrényt is hallottam olyanoktól, aki félték a kocsijukban hagyni, de az ezt megelőző, vagy követő útjuk a lőtérre vezetett (vagy csak vezetett volna).

Természetesen a lőfegyverek elvesztését, ellopását minden esetben jelenteni kell a rendőrhatalóságnak. Tegyem hozzá, hogy elvesztést nem célszerű előadni, mert aki a lőfegyverét elveszti, attól az engedélyét bevonják és mérlegelési jogkör alapján nem is fog egyhamar kapni engedélyt. (Nem adható engedély annak, akinél a biztonságos megőrzés feltételei nem biztosítottak.)

Az ellopás, az teljesen más helyzetet teremt. Ebben az országban loptak már sokkal komolyabb dolgokat is (talán mozdonyt vagy folyékony vasat még nem), így ha a felelősség mást terhel, a károsultnak nagy valószínűséggel nem fogja az engedélye is bánni.

Nagyon fontos dolog, hogy aki nem látja egyértelműen a bűncselekmény nyomait, az hajlamos lőfegyvereltűnést bejelenteni. Vigyázzunk azonban ezzel! Attól, hogy mi nem tudjuk azt, hogy miként tűnt el, attól még azt ellophatták. (Sőt el is lopták!) Ha azt jelentjük be, hogy a fegyverünk csak úgy eltűnt, azzal magunkat tesszük felelőssé, hiszen el csak úgy veszhet (tűnhet), ha nem vigyáztunk rá. Ha azonban azt jelentjük be, hogy ellopták, akkor már más a helyzet. Egy ismeretlen

tettes által elkövetett bűncselekmény sértettjei vagyunk, és a rendőrhatalóság elsősorban a bűnöző elfogására fog koncentrálni, nyilvánvalóan abból a célból, hogy a nála engedély nélkül levő fegyvert visszaszerezze. Ez nagyon fontos társadalmi érdek. Itt már másodlagos szerepet játszik a lőfegyver tulajdonosának magatartása. Értelemszerű, hogy kirívó szabálytalanság esetében megindítják a szükséges eljárást a hiányzó fegyver gazdája ellen, de nem ez a fő irány. Ez a cikk viszont nem is azoknak szól, akik a kocsmáknál felejtik a pisztolyukat, hanem akik azt hiszik, hogy valahol elvesztették.

Egyre mindenkinek nagyon kell ügyelnie annak, aki ilyen helyzetbe kerül, és ez az, hogy amit legelső alkalommal jelentünk a rendőrhatalóságnak, az lesz a mérvadó a későbbiekben. Tehát ha azt jelentjük be, hogy elvesztettük és csak később jövünk rá, hogy valaki befeszítette a gépkocsink pillangóablakát, akkor utólag már csak gyenge felelősség elhárítási kísérletnek fogják tekinteni a bejelentésünket (és rajtunk marad a balhé), ha viszont már az első bejelentés is gépkocsi feltörésről szól, akkor már alaptól nem mi vagyunk a hunyók.

Általánosan tapasztalható, hogy aki nem volt még bárminemű bűncselekmény sértettje, az fel sem tételezi annak a bekövetkezését. Mivel már számtalan dolgot elhagyott az életében az esernyőtől a mobiltelefonig, hajlamos abból kiindulni, hogy most is ez történt vele és ebből adódnak a fenti gondok. Nagyon nem mindegy, hogy a lőfegyver ellopásának helyét miként jelöljük meg.

Azt nem árt szem előtt tartani, hogy aki azt a nyilatkozatot teszi a rendőrhatalóságnak, hogy bent hagyta a bezárt kocsiában a fegyverét, mert hirtelen olyan sürgős dolga támadt, ahol a lőfegyver csak akadályt jelentett számára, vagy éppen egy bankba kellett bemennie (ahova köztudomásúlag tilos lőfegyvert vinni), a rendőrségi zárszakértő rövid időn belül megállapítja, hogy a gépkocsit saját vagy idegen, esetleg másolt kulccsal nyitották-e ki.

És ha nincs idegenkezűség, akkor a tárolás szabályainak megsértése mellett könnyen össze lehet szedni egy hatóság félrevezetése megnevezésű bűncselekményt. Ha meg nyitva maradt az ajtó, akkor bizony oda az engedély.

Ezzel együtt, arra nyugodtan lehet alapozni, hogy ha valakitől az eltűnt fegyver mégis előkerül, az hiába fog arra hivatkozni, hogy csak egy autóparkolóban találta, ahol valószínűleg kiesett egy gépkocsiból, a kutya sem fog neki igazat adni, hacsak nem saját maga viszi be a rendőrségre. Aki a talált fegyvert haladéktalanul nem adja le, az már megvalósítja a lőfegyverrel való visszaélés

büntetését és ettől kezdve azt mondhat, amit akar, mert már semmit nem fognak elhinni neki, legyen akármilyen életszerű.

Ügyvédi praxisomban egy alkalommal adtak helyt a talált fegyver verzióknak, amikor egy meglehetősen régi (feltehetően orv-) vadászlőfegyvert talált valaki az erdő egyik odvas fájában és a helyet a nyomozás során meg is tudta mutatni és a rendőrök találtak ott egyéb bizonyítékot is. Minden más esetben, az ítéletben az szerepelt, hogy a lőfegyvert ismeretlen személytől szerezte, akire vonatkozóan nem tett vallomást vagy tagadott (és ettől aztán igazán nem lett enyhébb az ítélet, pedig lehet, hogy tényleg találta, csak nem hitte el neki a bíróság).

A fentiek szerint, akinek hiányzik a fegyver, attól biztos vagyok, hogy egy igen ravasz bűnöző ellophatta.

1. Tárolóhelyről (ahol természetesen szabályszerű körülmények között volt).
2. Szállítás közben.
 - a) Lőtérre (versenyre) menet vagy jövet.
 - b) Műszaki vizsgára (javításba) menet vagy jövet.

(A lőtérrel nem lophatták el, mert ott mindenki ismer mindenkit és ilyen ott - elméletileg - nem történhet meg. Ámbár egyszer én is elcseréltem a fegyveremet dobozostól egy viszonylag közel lakó versenyzővel, így korigálni tudtuk a tévedést.)

Természetesen a fentiekben kizárólag a sport maroklőfegyverekről esik szó, hiszen a vadászlőfegyvert jószérével csak a tárolóhelyről lehet elloponi, ámbár hallottam már olyan esetet is, amikor a vadászat előtti eligazítás alatt a vadászház túlsó oldalán levő parkolóban lopták ki a puskát a kocsiból.

Az önvédelmi maroklőfegyvert esetében más a helyzet. Gyakorlatilag bárhol és bárhol lehet viselni, hordani. Akár zsebben is, vagy táskában, ahonnan bárki kilophatja. Bent lehet hagyni a gépkocsi kesztyűtartójában, ami ugye a sportfegyverek esetén a kötelező doboz miatt szinte kizárt. Akinek önvédelmi fegyvere tűnik el, annak sokkal több variációt kell végiggondolni, hogy vajon hol lophatták el tőle.

Nagyon veszélyes dolog, ha a lőfegyvert a gépkocsi csomagtartójában szállítják. Alapvetően olasz megoldás piros lámpánál kinyitni a gépkocsi csomagtartóját és a taláalomra kiemelt csomaggal elmotorozni a tetthelyről, de nálunk sem elképzelhetetlen. Persze ha köztéri kamera van a

helyszínen, akkor lehet, hogy előkerül a tettes, de ha nincs, akkor bizony még tanút sem találunk, mert mindenki megy a dolgára, legfeljebb ránk dudálnak, hogy mit ácsorgunk még ott. Ha viszont az utastérben van, akkor túlságosan szem elé kerül és könnyen gépkocsi feltörés lesz a vége.

Más a helyzet, amikor nyomot hagy a bűnöző, még ha az csak egy betört gépkocsiablak is. Ilyenkor a lőfegyver tulajdonosa joggal hivatkozhat arra, hogy mindent megtett a lőfegyver megőrzése érdekében, hiszen az elkövető is csak "dolog elleni erőszakkal" tudta a cselekményét elkövetni.

Természetesen ugyanez a helyzet, ha a lőfegyvert lakásbetörés útján lopják el, ahova is a szabályszerű őrzési körülmények ellenére mégis behatoltak. Itt megint felhívom mindenkinek a figyelmét arra, hogy a nyomokból a szakértő gyakorlatilag nagyon sok mindent meg tud állapítani és nem biztos, hogy egy eltűnt lőfegyvert önbetöréssel kellene fedezni, ugyanis a szakértő nemcsak a nyomokból, hanem bizonyos nyomok hiányából is komoly következtetéseket tud levonni.

Eltűnt, hiányzó fegyver esetében tehát az első és legfontosabb teendő, hogy higgadtan és precízen gondoljuk végig az eseményeket. Ne rohanjunk azonnal sehova, és akkor tegyük meg a kötelező bejelentést, amikor már teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy mit fogunk mondani.

Ha kocsiból tűnt el, akkor tudjuk, hogy sportfegyver esetében melyik lőtérrel jöttünk, vagy melyikre készültünk, vadászlőfegyver esetén, hogy hol szándékoztunk vadászni, vagy javíttatni (esetleg tilalmi időszakban melyik lőtérre akartunk menni, gyakorolni). Ha nem az állandó tároló helyről tűnt el a fegyver, akkor tudjunk jó választ adni arra, hogy mit kerestek ott. Ha lehet, senki ne hivatkozzon olyan dolgokra, ami nem fér össze a lőfegyverének engedélyével, vagyis ne mondja azt, hogy a vadászpuskát önvédelmi céllal vitte ki a víkendházba, mert nem arra kapta. (Az egy teljesen más kérdés, hogy önvédelemre használhatja, ha megtámadják.) Ha viszont a probléma megoldásában teljesen tanácstalanok, javasolom, hogy forduljanak szakemberhez.

*Dr. Bokros Gábor
ügyvéd*